

svarīgi

Sen daudz zināta, nu ieraudzīta - mūsu prezidentūra

4.lpp

interesanti

Trīs brīnišķīgi gadi Beļģijā

2.lpp

informācija

Eiropas skolas jaunieši cīnās par tīru vidi

10.lpp

Viedoklis

Ilgtermiņa intereses.

Intervija ar R.Zīli

6.lpp

Zināšanas

BEĻĢIJAS LATVIEŠU

Lieldienu gaidās... Vai 21.gadsimta cilvēkam var būt noderīga kristīgā baznīca?

8.lpp

www.latviesi.be

Latviešu biedrības Beļģijā laikraksts

APRĪLIS.2015 NR. 24

Latviešu biedrībai Beļģijā jauna valde!

Šī gada 13.martā notika ikgadējā Latviešu biedrības Beļģijā pilnsapulce, kurā tika pārvēlēta jauna valde. Jaunā LBB valdes priekšsēdētāja ir Laura Gailite un priekšsēdētājas vietnieks – Andris Rigerts. Tāpat valdes komandā darbosies Ilze Zilgalve, Agnis Sauka, Olga Savenko, Aiva Žubecka un Lāsma Alberga.

☐ Pēdējos trijos gados biedru skaits ir teju dubultojies un pēc biedrības iniciatīvas ir notikusi aktīva latviešu kultūras dzīve. Iepriekšējā biedrības vadītāja Ilze Spigule-Buijtenweg ar gandarījumu atskatās uz padarīto. Foto: A.Sauka.

Pasaule Lauciņbērnu acīm.

Lauciņu ģimenes atvašu prātojumi par ikdienas situācijām.

12.lpp

Trīs brīnišķīgi gadi Beļģijā!

Kristīne Zlamete
Foto no I.Spīgules-Buijtenweg
personīgā arhīva.

Kad Ilzei Spīgulei-Buijtenweg 2012.gada martā piedāvāja iesaistīties Latviešu Biedrībā Beļģijā (LBB), tad viņa nemaz nevarēja iedomāties, kādi būs šie nākamie trīs gadi. Bagāti ar kultūras pasākumiem, dažādiem projektiem un iepazīšanās ar daudziem interesantiem cilvēkiem. Protams, ir bijusi brīži, kad kaut kas nav sanācis kā gribējies, bet tomēr – labā ir bijis daudz vairāk.

Ilze ir enerģiska un atraktīva dāma. Ar pārsteidzošām darba spējām un enerģiju, kas ir tieši tik daudz, lai bez sava biznesa, vira un meitas, vēl spētu paveikt lielas lietas daudzū līdzcilvēku labā. Pirms pieciem gadiem Ilzei dzima ideja – jaatver pašai savs viesu nams Briselē. Nākamais pusgads pagāja ceļā starp Rīgu-Briseli-Delftu (Ilzes otrā puse ir holandietis), meklējot piemērotu māju, skolu, mēģinot izburtot franciski likumdošanu un dažnedažādus formulārus.

Nākamajos divos gados gandrīz viss bija sastājies pa savam vietām un Ilze bija gatava jauniem izaicinājumiem.

“Ļoti labi atceros, ka 2012.gada 8.martā biju autobusā uz Charleroi lidostu, lai lidotu uz Rīgu svinēt savu dzimšanas dienu un vecmeitu ballīti, kad Aldis Austers (iepriekšējais LBB priekšsēdis) zvīnāja tieši no pilnsapulces vēlēšanām, jautājot vai es būtu ar mieru būt LBB valdē. Tobrīd diezgan vieglprātīgi piekritu, jo vispār bija taureņi vēderā un visas domas vairāk koncentrējās uz kāzām”, atminas Ilze. (pēc mēneša, 21.aprīlī, Ilze svinēja vienu no skaistākajiem savas dzīves mirkļiem - kāzas ar Markusu - pašā Briseles sirdī, Briseles mērijā uz Grand Place, zviedru baznīcā ar latviešu mācītāju, ar rotaļām folkloras grupas pavadībā 50gades parkā un ballīti kādā no Briseles omulīgajiem restorāniem).

Ilze smejas, ka pirmajā valdes sēdē, kas notikusi viņas virtuvē, par vadītāju piedāvāts kļūt visiem pēc kārtas. “... un es kā zolītes spēlē uz pēdējo roku, kad visi citi jau bija dažādi argumentējot atteikušies, padomāju un teicu – nu, kāpēc tad

ne?! Taču lūdzu pārējos būt par labiem komandas biedriem”.

“Man, savā ziņā, tas nāca kā gaidīts papildus sabiedriska sirds darbs”, turpina Ilze, “mans mazais Bed & Breakfast Briselē ir tāds kā „mājsaimniecības bizness”, kur mans organizatora talants prasīt prasījās pēc izpausmes iespējām. Esmu savulaik organizējusi dažādus pasākumus gan skolas laikā, gan augstskolā, gan visās darba vietās un koros, droši vien tāpēc viss šādi arī „sakrita”. Un daudzi to droši vien pamanīja, ka mūsu valdes laikā nav bijis daudz politisko diskusiju kā iepriekš, bet uzsvars patiešām bijis uz kultūras pasākumiem”.

PRIEKŠ PAR PADARĪTO

Tagad, raugoties uz padarīto, Ilze secina, ka izdarīts tiešām daudz. Ir uzrīkoti vairāk kā 50 pasākumi. Papildus tradicionālajiem Jāņiem un 18. novembrim, bija gan tautisko danču vakari, gan jaunāko latviešu kinofilmu seansi, viesmākslinieku koncerti, leļļu teātra izrādes bērniem, Adventes koncerti un Lommeles piemiņas brīži, un daudz kas cits.

☐ Kāzas Briseles sirdī.

Īpašs prieks Ilzei ir par to, ka izdevies „izcelt saulītē” tepat Beļģijā vai BeNeLux valstīs studējošos latviešu māksliniekus - droši vien daudzi būs pamanījuši uzstājamies čellistu Valteru Pūci vai Madaru Fogelmani, ģitāristi Gundegu Graudiņu vai Līgu Patmalnieci, vijolnieci Elinu Bukšu, flautisti Agnesi Nikolovsku, horeogrāfu

Krišjāni Santu, saksofonistu Andri Amantovu un citus.

Tāpat pavisam reāls atbalsts sniegts latviešu pulciņiem un kolektīviem Beļģijā – gan iespēja izmantot LBB juridisko statusu un kontu savu līgumu slēgšanai, gan finansiāli palīdzot ar komandas kreklu, karogu vai eglu iegādi, gan

☐ Jāņu ielīgošana Briselē 2012.gadā.

🏠 2013.gada 18.novembra svinību orgkomiteja.

🏠 Vokālā grupa UGUNIS.

🏠 Ar meitu Noru.

arī izveidoti atsevišķi apakškonti korim un skolīpai (šis gan ir punkts, kas beļģu banku sistēmas specifikas dēļ bija pamatīgi ievilcies), gan palīdzējuši atrast jaunas telpas un to finansējumu, kad prezidentūras dēļ visiem kolektīviem no pārstāvniecības telpām nācās aiziet.

Kad jautāju, kurš bijis tas pats, pats mīļākais projekts, kas izdevies ar uzviju un pašai paticis visvairāk, Ilze pasmaida: "Tādu vienu projektu izcēlt ir grūti – visi bērni mīļi! Bet man personīgi ļoti patika mūsu pirmie Jāņi ar Suitenēm 2012.gadā un 18.novembris Bouche-A-Oreille 2013.gadā – tur Andra Baltmane kā režisore uzbūra kaut ko fantastisku kopā ar mākslinieci Kristīnu Langi un mūsu pašu māksliniekus".

Pie nepadarītajiem darbiem Ilze aizdomājas. Jā, tāds ir gan - līdz galam nepabeigts ir latviešu bibliotēkas projekts. Plāni ir, bet visticamāk, tos papildinās un īstēnos nu jau jaunais biedrības valdes sastāvs.

"Pie visa padarītā, man pašai vislielākais prieks laikam ir par to, ka kā komanda esam uzturējuši un pat vēl mazliet uzprišinājuši Latviešu biedrības ideju - esmu dzirdējusi ļoti labas atsauksmes par mūsu darbību no "vecās trimdas", un viņiem taču ir ar ko vēsturiski salīdzināt!"

Ilzesprāt, Beļģijas latvieši ir ļoti aktīvi, bet arī prasīgi. Gan pret sevi, gan citiem. Ilze domā, ka mūsu (Beļģijā dzīvojošo latviešu) potenciālu varētu izmantot vēl vairāk. "Piemēram, kaut vai pasākumu rīkošana kopā ar Holandes un Luksemburgas latviešiem! Ja uzaicināsim kādus māksliniekus vai kinofilmu režisorus BeNeLux tūrē, visi būsīm tikai ieguvēji!"

"Jāapzinās arī tas, kā pēdējā laikā esam ļoti lutināti ar pasākumiem prezidentūras un Rīga 2014 del", turpina Ilze. Tam visam bija liels finansiāls atbalsts. Turpmāk latviešu pasākumi ir tikai mūsu pašu rokās! "Tāpēc vajadzētu droši nākt klāt un teikt vai rakstīt e-pastus – „es jau sen esmu gribējis Beļģijā izdarīt to un to! Vai LBB būtu interese par šādu projektu?" Vai arī – kā puīši no Rīga Night – vienkārši ņemt un uzorganizēt to pasākumu, par kuru jau sen sapņojuši pie viņa glāzes!"

Paldies visiem un ceļa vārdi jaunajiem!

"Man jāsaka vismīlīgākais paldies Vitai Timermanei-Moorai un vēstniecei Leldei Līcei-Līcītei, jo vēstniecība ir bijusi mūsu lielākais atbalsts! Un tieši tandēms ar Vitu ir atkal viena no tām netīši-tīšajām sakritībām manā dzīvē. Un kā lógiska secība - dziedāšana vokālajā

grupā UGUNIS.

Paldies arī visiem kolektīviem un to vadītājiem, jo tieši viņi ir tie, kas to mūsu latvietību uztur ik dienu, 2 reizes nedēļā pa 3 stundām un vairāk! Dainai par izturību jau kuro gadu sestdienās mācot mūsu bērnus. Es to ļoti apbrīnoju, it sevišķi tagad, kad pati pēc 3 gadu termiņa jūtu, ka man tomēr vajadzīga pauze. Sāku novērtēt, ka ievēlēšanas termiņš ir nolikts 3 gadi – patiešām jūtos labi pastrādājusi, un domāju, ka laiks laist citus pie grožiem, jo jaunas vēsmas un idejas ir vajadzīgas vienmēr.

Paldies visiem tiem, kas šo gadu laikā pienākuši klāt un pateikuši paldies man vai citiem no LBB valdes – ja vien Jūs zinātu, ka tā ir gandrīz vienīgā atzinība, ko par savu brīvprātīgā darbu saņemam, domāju, ka Jūsu būtu vairāk!

Un, protams, vislielākais PALDIES pārējai LBB valdes komandai - Agnim, Andrim, Dainai, otrai Ilzei, Vitai un Voldemāram, kā arī Krišjānim par šo iespēju viņus iepazīt un kopā sastrādāties!"

Nododot stafetes kociņu nākamajam Latviešu Biedrības Beļģijā valdes vadītājam, Ilze novēl uzturēt komandas garu, deleģēt darbus labāk par viņu (mūsu sarunas laikā Ilze nevarās sevi arī pakritizēt), saskatīt skaistumu arī nepilnīgajā, jo brīvprātīgo darbs ne vienmēr būs ar tik perfektu rezultātu, kā gribētos. "Novēlu klausīties, uzklaut, izprast citus. Novēlu paļauties uz savu intuīciju un darīt labāko pēc savas saprašanas. Un novēlu, lai latvietības kopšana un uzturēšana ir asinīs, kā tam jābūt mums it visiem!"

Pēc biedrības pilnsapulces Ilze tikai nedaudz atvilksot elpu, jo plānu un ideju esot pilna galva. Tagad, pavasarī, varēs vairāk padzīvoties kopā ar meitu, kurai, nu, ir jau 8 gadi un kura, kā jau vairums Beļģijas latviešu, Briselē dzīvo ilgāk kā Rīgā, tekoši runā un lasa gan latviski, gan nīderlandiski, saprot un runā arī angliiski, franču valodu vēl mācīsies skolā.

Un tad gan ķeršoties klāt saviem plāniem. "Jau kādu laiku neliek mieru doma par biznesa paplašināšanu. Ir vēl dažas citas projektu idejas. Esmu uzrunāta palīdzēt Latvijas uzņēmējiem ar kontaktu dibināšanu Beļģijā. Jāiemācās beidzot to gītāru spēlēt un franču gramatikas pamati! Godīgi sakot, man plānu nekad nav trūcis - galvenais saprast, kuri no tiem ir būtiskākie!

**PALDIES ILZEI, UN,
LAI VISS IZDODAS!**

Sen daudz zināta, nu ieraudzīta – mūsu prezidentūra

Maija Liepiņa

Sviestmaizes pie datora, miega bads, stress un nekādas privātās dzīves... un tomēr arī lieliskā pieredze, izaugsme, nodibināti kontakti un ieraksts CV – tāda pirms laika šķita nākotnes perspektīva prezidentūrā iesaistītajiem, uz klausot draugu un pieredzējušu kolēģu komentārus. Kāda tad patiesībā izrādījies Latvijas prezidentūra?

Prezidentūra ir pienākums, ko neatkarīgi no izmēra un pieredzes Eiropas Savienībā dalībvalstis uzņemas noteiktā secībā. Pirmo reizi būt par prezidējošo valsti, protams, ir divkāršs izaicinājums, bet tā ir arī vienreizēja iespēja pa istam iepazīt Briseles aizkulisēs.

Mūsu pirmā prezidentūra notiek sarežģītā un arī ļoti interesantā laikā, kad Eiropā tikko sākusies atvēršanās no ekonomiskās krīzes, tuvākās un tālākās kaimiņvalstīs saasinājusies ģeopolitiskā situācija un palielinājusies drošības draudi pašmājās. Taču Latvija gatavību uzņemties ES procesu koordinēšanu pierādīja jau pašās pirmajās prezidentūras dienās, operatīvi reaģējot uz asinainajiem notikumiem Parīzē. ES kultūras ministri nāca klajā ar paziņojumu par vārda brīvību, turklāt ES iekšlietu un tieslietu ministri neformālās sanāksmes laikā pieņēma Rīgas kopējo paziņojumu par turpmākiem pasākumiem cīņai ar terorismu.

VĒLREIZ ĪSI PAR PRIORITĀTĒM

Latvija prezidentūrai gatavojās vairākus gadus. Prezidentūras darbu nosaka ne tikai trio Itālija-Latvija-Luksemburga dienaskārtība, bet arī ES Padomes un Eiropas Komisijas plāni. Latvija izvirzījusi trīs prezidentūras prioritātes – konkurētspējīga Eiropa, digitāla Eiropa un iesaistīta Eiropa. Tomēr, kopš prezidentūras sākuma iesaistītās Eiropas prioritātē uzsvars no Austrumu kaimiņiem ir mainījies uz drošību. Reaģējot uz senajiem terora aktiem, darba kārtībā liela uzmanība tiek pievērsta cīņai ar terorismu un iedzīvotāju drošības stiprināšanai.

Latvijas galvenā prioritāte – konkurētspējīga Eiropa - balstīta uz jaunu darbavietu radīšanu un ekonomiskās izaugsmes sekmēšanu, stiprinot vienoto tirgu, samazinot enerģētisko atkarību un veicinot industrijas konkurētspēju. Prezidentūra lielu uzmanību veltīs Žana Kloda Junkera investīciju plāna

likumdošanas pieņemšanai, uzsākot, vadot un noslēdzot Padomes diskusijas par šo projektu, kā arī panākot vienošanos ar Eiropas Parlamentu.

Digitāla Eiropa nozīmē pamatīga un skaidra ietvara radīšanu digitālajai ekonomikai, lai Eiropa spētu izmantot iespējas, ko sniedz informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. Prezidentūra turpinās darbu pie datu aizsardzības likumdošanas un telekomunikācijas regulēšanas.

Iesaistītas Eiropas mērķis ir reaģēt uz globālajiem izaicinājumiem un nestabilitāti kaimiņu reģionos un turpināt tirdzniecības sarunas ar partneriem. Īpašu uzmanību prezidentūra pievērsīs austrumu partnerības valstīm un Centrālāzijai, kā arī ES pilsoņu drošības stiprināšanai.

KOMANDA

Latvijai ir tā dēvētā Brisele bāzētā prezidentūra – visi, kas iesaistīti ES Padomes darba vadīšanā un organizēšanā, strādā no Briseles, lai atrastos procesu centrā un būtu pieejami partneriem. Kopumā prezidentūrai sešu mēnešu laikā jāveda 1500 dažāda līmeņa sanāksmes, ap 200 darba grupas, jāorganizē, jāpiedalās un jāuzstājas dažādos neformālajos pasākumos, konferencēs, kā arī publiskās diplomātijas notikumos. Lai to paveiktu, darbinieku skaits pārstāvniecībā palielināts no „miera laiku” 62 darbiniekiem līdz 185 un, ja nepieciešams, strādāts tiek arī svētdienās.

Lai noskaidrotu pārstāvniecības „vidējā” darbinieka portretu, tika veikta īpaša aptauja. Pašiem par lielu gandarījumu atklājās, ka par spīti jaunībai (vidējais vecums 35 gadi) komanda ir visai konkurētspējīga – 78% darbinieku ir vismaz viens maģistra grāds, valsts pārvaldē pavadīti aptuveni 9 gadi un vidēji tiek runāts 3,6 valodās. Digitālās prioritātes izvēle, raugoties no darbinieku perspektīvas, nav nejaušība, jo 91% no tiem ir vismaz viens konts kādā no sociālajiem tīkliem un 94% izmanto viedtālrunus. Sava mūža laikā 80% pārstāvniecības darbinieku ir dziedājuši korī un teju puse seko līdzī hokejam. Pārstāvniecības komanda var lepoties ar praktisku redzējumu attiecībā uz austrumu partnerību, jo lielākā daļa ir pabijuši vismaz vienā no tās valstīm – Ukrainā, Moldovā, Baltkrievijā, Azerbaidžānā, Armēnijā vai Gruzijā.

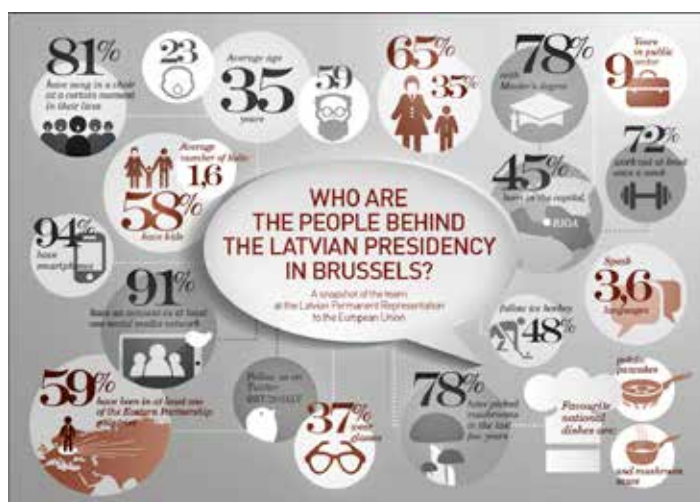
PAR IKDIENAS DZĪVI

Sanāksmju vadīšana un koordinēšana prasa ne vien izteiktu atbildības sajūtu un rūpīgu gatavošanos, bet arī noteiktas personiskās īpašības. Zane Vāgnere, padomniece kultūras un audiovizuālajos jautājumos, atzīst, ka prezidentūrai uzsāka gatavoties jau pirms četriem gadiem, sākot strādāt pārstāvniecībā par Kultūras ministrijas nozares padomneci. „Sagatavošanās darbi sākās divus gadus pirms prezidentūras. Visgrūtākais bija plānot un aizpildīt nezināmo. Definējam prioritātes, taustījāmies un meklējām efektīvākus un pareizākus veidus, kā sasniegt noteiktos mērķus” stāsta Zane, piebilstot, ka visintensīvākais darbs bijis pēdējos sešus mēnešus pirms 1. janvāra kulminācijas brīža. „Prezidentūras sākumā bija gan milzīgs satraukums, gan arī atvieglājums. Šobrīd ir darba laiks. Kalendāri ir aizpildīti, par saturu padomāts, kafija un cukurs pasūtīts. Katras sanāksmes produktivitāte un veiksmē ir atkarīga no tā, cik stundu tajā ieguldīts gatavojoties.” Zane uzskata, ka papildus profesionālām zināšanām kopējas vienošanās meklējumos vislielāko lomu šobrīd spēlē netradicionālās zināšanas un cilvēciskās īpašības. „Plānotās prioritātes saglabājas, bet tā ir tikai daļa no darba. Apslēptā veiksmē atslēga ir spēja reaģēt uz neparedzamo, spēja sajūst un izprast notikumus un reaģēt uz tiem.” Pateicoties tieši Zanes ierosinājumam un ieguldījumam kopīgajā prezidentūras iniciatīvā, nāca klajā paziņojums par vārda brīvību. „Atceros, ka to vakar skatījos

BBC un sapratu - tas skar mūs visus! Emocionāli tas bija ļoti saspringts notikums; kopā ar Francijas atašeju mazāk nekā 12 stundās savācām 28 dalībvalstu 32 ministru parakstus. Tā bija pareizā darbība pareizajā brīdī. Visi iedegās un solidarizējās nešauboties!”

Pārstāvniecības preses sekretārs Jānis Bērziņš Brisele ieradās pirms pusgada. Viņa pienākums ir pārzināt visu prezidentūrā notiekošo un informēt par to plašsaziņas līdzekļus: „Gaidīju daudz darbu un tieši tā arī notika. Pieļāvu, ka būs pārsteigumi, un tos piedzīvoju agrāk nekā plānots. Ātri pieradu pie ritma un nu ir kļuvis vieglāk prognozēt vēlnes un vajadzības.” Jānis atceras, ka citās pārstāvniecībās un institūcijās sākumā ticis uzņemts ļoti draudzīgi: „Tiklīdz ierados, metos iepazīties ar visiem kolēģiem, no kuriem dzirdēju praktiski tikai vienu vēlējumu – veiksmi! Darba apjoms tiešām ir tāds, lai nodrošinātu strādāšanu nepārtraukti. Žurnālistiem nav darba laika ierobežojumu un bieži jāatbild uz jautājumiem gan 8 no rīta, gan 11 vakarā. Žurnālistus, protams, tas neuztrauc, viņus interesē, vai ir tieša pieeja informācijas avotiem un cik ātri tiek saņemtas atbildes. Šajā ziņā – viss ir kārtībā.”

Prezidentūras laikā pārstāvniecībā strādā arī vairāki nosūtītie eksperti. Džonatans Robertsons ir eksperts atjaunīgās enerģijas un klimata jautājumos, viņš strādājis arī Lietuvas prezidentūras komandā 2013. gada otrajā pusē. Kā smeļoties izteicās Džonatans, „es pieņemu darbu vienīgi Baltijas valstu prezidentūrās”. Atbildot uz jautājumu, kā viņš salīdzinātu

☐ Lai dalībvalstu un institūciju kolēģus – cittautiešus, iepazīstinātu ar savu komandu, pārstāvniecība izveidoja šo infografiku

☐ Zane Vāgnere.

☐ Jānis Bērziņš.

☐ Jonathan Robertson.

☐ A.Sauka un D.Kalniņa
iedejo Latvijas prezidentūru ES.

Foto: Enzo Zucchi, ES Padome,
DG F, Mediju pasākumi.

Lietuvas un Latvijas prezidentūras, Džonatans uzsver, ka abās guvis pozitīvu pieredzi: „Gan lietuvieši, gan latvieši cenšas atstāt labu iespaidu par padarīto darbu, izrādot augstu profesionalitātes līmeni un efektīvi darbojoties kā honest broker”. Kā būtisku atšķirību abās prezidentūrās viņš min institucionālo kontekstu. Tā kā Lietuvas prezidentūras laikā Eiropas Parlamenta un komisāru darba termiņi tuvojās beigām, lietuviešiem bija jāstrādā pie daudzu likumdošanas projektu noslēgšanas. Latvijas prezidentūra notiek institucionālā cikla sākumā, kad izaicinājumi saistīti ar jaunā Eiropas Parlamenta un Komisijas darba režīma iepazīšanu. Strādājot prezidentūrā, Džonatanam ir radies iespaids, ka latvieši strādā ļoti pragmatiski un mērķtiecīgi ar domu panākt vienošanos par kompromisu „gluži, kā rosina „honestly” prezidentūras video”.

PIRMAIS IESPAIDS

Atsauksmes par Latvijas prezidentūru ir pozitīvas. Pārstāvniecības darbinieki saņēmuši atzinīgus vārdus par profesionalitāti, atvērtību, sagatavotību un plānošanu. Zane uzsver, ka „cilvēkiem patīk zināt vai zināt, kad viņi zinās!” Viņa dala cilvēkus divos tipos - vieni plāno darbu solīti pa solītim, bet otriem piemīt multitasking, spējot plūstoši pārslēgties no viena uzdevuma uz citu. Problēmas rodas tad, kad kopā jāstrādā diviem atšķirīgiem tipiem. „Ir labi, ka mēs protam abējādi. Mums patīk plānot, mēs strukturāli ejam uz priekšu. Taču tas neizslēdz iespēju, ka varam arī pārslēgties un reaģēt, ja rodas cita prioritāte, jo prezidentūra taču attīstās kā dzīvš organisms,” – stāsta Zane.

Jautāts par žurnālistu vērtējumu attiecībā uz prezidentūru, Jānis norāda, ka plašsaziņas līdzekļu interese par prezidentūru ir relatīvi liela: „Daudzas lietas nav bijušas Latvijas prezidentūras tiešā atbildībā, un tādēļ interese varbūt nav tik liela, kā varētu būt. Attieksme pret mums un mūsu prioritātēm ir pozitīva. Tas var būt gan tādēļ, ka tās ir veiksmīgi izvēlētas, gan arī tādēļ, ka esam tās pasnieguši saprotami, necenšoties pārāk sarežģīt lietu būtību.”

Ar lielu gandarījumu Zane atceras savu pirmo darba grupas sanākumi: „Pateicos visiem par atbalstu deklarācijas sagatavošanā un sajutu atsaucību ne tikai no kolēģiem ap galdu, bet arī to, ka aiz viņiem ir vēl viens loks - tulkī kabīnēs un pārējā komanda. Es jutu atbalstu un apmierinātību ar mūsu paveikto. Prožektorī šobrīd ir uz mums un tas ir jāizmanto. Arī latvieši šeit, Briselē, mūs atbalsta gan ar smaidu, gan ar laba vēlējumiem. Esmu pārlicināta, ka arī viņi grib, lai prezidentūra

izdotos.”

PREZIDENTŪRA UN KULTŪRA

Neatņemama prezidentūras sastāvdaļa ir kultūras programma, ar ko Latvija var lepoties. Iespaidos par kultūras programmu dalījās Santa Remere, publiciste, kas šobrīd pārstāvniecībā pilda tulkotājas pienākumus:

„Rakstnieks Pauls Bankovskis, rezumējot Rīgas – kultūras galvaspilsētas - gadu, rakstīja par „Rīgā braukšanas” tradīciju un kultūras meklēšanu pilsētās. Kad Latvijas teritorijā notika dzimtbūšanas atcelšana, visi plūda uz Rīgu pēc kultūras visdažādākajās šī vārda izpausmēs. Pilsētās satikās gan pirmās atmodas darbinieki, gan pēc kultūras izslāpušie ļaudis, kas bija gatavi par to maksāt arī lielu naudu. Latvijas prezidentūras kultūras programma savā ziņā parāda, kā šī kultūras plūsma turpinās – no attālākajiem reģioniem uz Eiropas sirdi.

Brisele nav liela, bet tā ir kulturāli ļoti bagāta un daudzveidīga, un šķiet neticami, ka latviešu kultūras programma šobrīd spēj aizpildīt tik ievērojamu daļu Briseles raibās kultūras dzīves. Katru nedēļu notiek kāda pasākuma atklāšana vai koncerts, skatītāju zāles ir pilnas, un pārstāvētas ir teju visas jomas – sākot ar interjera dizainu, animāciju, avangarda vizuālo mākslu un beidzot ar simfonisko un kora mūziku. Vienas pastaigas laikā pilsētvīdē var pamanīt vairākus latviešu pasākumu plakātus, un tie visi ir kvalitatīvi pasākumi.

Šī ir viena no retajām reizēm, kad ārpus Latvijas var aiziet nevis uz latviešu izstādi, bet mākslas izstādi, kas nāk no Latvijas. Izstādē „No Johansona līdz Johansonam” lielākajā izstāžu centrā „Bozar” nejut provinciālo pašpietiekamību, kas mēdz būt raksturīga mūsu prezentācijas materiāliem un iepazīšanās runām. Šoreiz tā ir stāšanās līdzās Nīderlandei, Beļģijai, Dānijai un citām „mazajām” valstīm ar savu individuāli specifisko moderno mākslu un kultūrvēsturi raksturojošu ekspozīciju. Un šis laiks, manuprāt, ieies vēsturē kā jauns kultūras pašapziņas moments.

Es pieradu pie paaudzes, kam ceļošana no Rīgas uz Centrāleiropu ir tikpat pašsaprotama kā savulaik „Rīgā braukšana”. Man gribētos, lai šis ceļš kultūras un sadzīves atšķirību ziņā būtu mazliet vieglāks abos virzienos, un izskatās, ka Latvijas prezidentūra būs pamatīgs ledlauzis šīs plūsmas veicināšanā.”

Ilgtermiņa intereses

Intervija ar R.Zīli

Kārlis Būmeisters
Foto: no autora personīgā arhīva

Jūs strādājat jau trešajā Eiropas Parlamenta sasaukumā. Vai jūsprāt Latvija Eiropā ir tāds veiksmes stāsts, kā reizēm iekšpolitiski tiek teikts?

Gan jā, gan nē. Katrā ziņā mans vidoklis nav tāds, ka, kā daudzi to mēģina pasniegt, esam izdarījuši visu pilnīgi pareizi. Daudz cilvēku no Latvijas ir aizbraukuši, bet esam eirozonā, un tas ir labi vai vismaz labāk kā būt ārpus tās. Katrā ziņā šodienas ģeopolitiskajā situācijā, šķiet, visiem ir skaidrs, ka ir labāk būt ES un NATO.

Tieši pateicoties atvērtajam robežam, daudzi Latvijā salīdzina mūsu valsti ar Vāciju un Zviedriju, tomēr, ja paraugāties ciešāk, varbūt labāk salīdzināt sevi ar mūsu līmeņa valstīm?

Vai īgaunī ir mums aizsteigušies priekšā? Jā, viņi arī agrāk ir bijuši mums priekšā, tas ir skaidrs. Lietuva gan, domāju, ir mūsu līmenī; daži rādītāji labāki viņiem, citi - mums. Taču lietuvieši ir monolītiskāka nācija; Lietuvā ir mazāk cittautesu, līdz ar to arī pilsonības jautājums ir citāds. Katrā ziņā neapmierinoši Latvijā ir tas, ka pēckrīzes laikā objektīvu apstākļu dēļ rietumu nauda Latvijai pameta. Vienīgā nauda, kas ienesa ekonomikā kustību, nāca no Krievijas - gan caur ofšoriem, gan tiešā veidā, iegādājoties, piemēram, Latvijas uzņēmumus. Nevis veidojot jaunus, bet nopērkot esošos, piemēram, piena pārstrādes uzņēmumus. Galvenais rīcības mērķis bija ātra

peļņa gan termiņuzturēšanās atļauju, gan mikro kredītēšanas tirgos, kas, protams, nenozīmēja virzību uz attīstību un pētniecību, jo tas būtu ilgtermiņa projekts un bieži vien grūtāk īstenojams. Par ātro naudas nopelnīšanas stratēģiju liecina arī situācija nozarēs, kas visvairāk tiek reklamētas, proti, investīcijas nekustamajā īpašumā apmainā pret termiņuzturēšanās atļaujām un mikro kredītēšana.

Vai tas maina arī uzņēmējdarbības kultūru Latvijā?

Jā, tas maina uzņēmējdarbības motivāciju. Šis manis piesauktās ātrās peļņas nozares liekas pievilcīgas jauniem cilvēkiem, kas vēl tikai izvēlas karjeru. Daudziem tās šķiet lielā mērā vilinošas arī profesijas izvēles ziņā, lai gan tas nav Latvijas ilgtermiņa interesēs. Tātad rodas jautājums, vai mēs turpināsim vēl dziļāk stigt šāda veida biznesos vai attīstīsim tos veiksmes stāstus. It sevišķi informācijas tehnoloģiju jomā, kas jau pastāv. Varu šai saistībā minēt gan Air Dog, gan puīšus, kas ražo unikālus mikrofonus, un tie ir tikai daži piemēri.

Vai daļa atbildības nav jāuzņemas arī komercbankām, kas ir pārāk konservatīvas, tādējādi atsevišķās sfērās stimulējot tieši mikro kredītēšanas alternatīvu Latvijā?

Tā ir taisnība. Kopš esam eirozonā, šo situāciju cenšas labot Eiropas Centrālā banka, iedrošinot komercbankas, jo ir skaidrs, ka to prasības ķīlas nodrošināšanā ir pārlielu lielas. Līdzīgas problēmas pastāv arī citās eirozonas valstīs, bet, lai vai kā, risinājums nav mikro kredītēšana, kas pēc būtības ir auglošana.

Pievēršoties jautājumam par drošību, vai jums nešķiet, ka Latvija Baltijas valstu vidū vismērenāk reaģē uz Krievijas agresiju Ukrainā?

Šķiet, tā ir. Sākot jau ar augstākajām valsts amatpersonām.

Vai saskatāt šajā rīcībā kādu ilgtspējīgu un pārdomātu stratēģiju?

Nē, drīzāk es to redzu kā bīstamu stratēģiju. Krievija ies tik tālu, cik tai ļaus, vienlaicīgi degradējot un destabilizējot Eiropas Savienību un rietumus kā tādus. Tas, ka mēs mēģinām sevi padarīt par "maigāko" no šīm teritorijām, tā arī tiks vērtēts. Daudzi saprot, ka Krievija būtībā respektē tikai spēka politiku, un mums no tā būtu jāizdara secinājumi. Pat somi, kas agrāk gāja savu ceļu, gribēja būt gudrāki par citiem un saspēlēt ar Krieviju, šobrīd stratēģiju ir mainījuši. Ir jāsaprot, ka papildus militārai ietekmei ir arī politiska ietekme, ko mēs šobrīd redzam. Pieminētais termiņuzturēšanās atļauju jautājums, kas atkal tiek virzīts Saeimā, atspoguļo izteikti šauras uzņēmēju grupas intereses, bet vēl lielākas intereses ir no Krievijas puses.

Vai šī mērenība ārpolitikā ir saistīta ar Latvijas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē, kā bieži vien tiek skaidrots?

Prezidentūra daļēji uzliek pienākumus arī ārlietās, un nenoliedz, ka atsevišķos gadījumos prezidējošās valsts ārlietu ministram ir jāieņem līdzsvarojosa pozīcija. Taču nedrīkst pārspīlēt. Būsim atklāti - šajās dienās uz

Minsku brauc Merkele un Olands, nevis Rinkēvičs.

Lietuva, piemēram, šobrīd ir ANO drošības padomes locekle, un arī tur diendienā notiek saspēle ar Krieviju, taču tās retorika ir krietni tiešāka.

Jā, to ņemot vērā, es domāju, ka prezidentūras piesaukšana Latvijas gadījumā tomēr vairāk kalpo kā atrunāšanās.

Runājot par drošību, jau pievērsāties termiņuzturēšanās atļauju jautājumam. Vai saskatāt šajos investoros vēlni ieguldījumus un tā sauktās investīcijas ilgtermiņā attīstīt Latvijā?

Nē. Viņus interesē ātra peļņa un, iespējams, naudas padarīšana par "tīrāku" naudu atsevišķos gadījumos.

Tiek runāts, ka šādā veidā Latvijas ekonomikā ienācis viens miljards eiro. Vai tam ir pamats?

Nē. Skaidrs, ka nauda ir ienākusi, bet, konkrētāku summu varētu konstatēt, pārbaudot būvnieku nodokļos samaksātās summas, kas labāk atspoguļotu algu ieņēmumus un peļņu. Tad vēl PVN, nodeva no darījumiem un tas arī viss.

Katrā ziņā šī summa nebūs ne tuvu miljardam eiro. Finansiālais ienākums ir pārspīlēts; jo lielāko daļu nopelna šo projektu attīstītāji un finansētāji, kas bieži vien strādā nevis ar Latvijas iedzīvotāju, bet drīzāk svešu naudu. Bieži vien šī Maskavas nauda realitātē Maskavu nemaz nav pametusi.

Jūs pats esat jūrmalnieks. Kā izskatās uzturēšanās atļaujas biznesa patiesā seja tur?

Jūrmalā ir apmēram astoņdesmit celtniecības projektu dažādās izstrādes stadijās. Kāds no tiem vēl tikai tiek plānots, cita ietvaros kāpās ir jau izrakta bedre ar stāvvietu laukumu daudziem auto. Katrā ziņā, izbraukājot Jūrmalu ar divriteni, problēma ir acīmredzama. Projektu nami ir sacelti, nauda ir ieguldīta, bet noieta tirgus nav zināms, tādēļ nebrīnos, ka atsevišķas cilvēku grupas sametušas cepurē budžetu, lai politiķiem šo projektu lobētu. Nevienš neliedz viņiem jau šobrīd pārdot nekustamo īpašumu trešo valstu pilsoņiem, bet viņi vēlas iespēju nopelnīt vairāk, līdz ar

īpašumu pārdodot arī uzturēšanās atļaujas - to, kas patiesībā šiem pārdevējiem nemaz nepieder. Tās kā vērtība pieder mums, cilvēkiem,

sabiedrībai, kas to izcīnījusi, iestājoties Eiropas Savienībā. Līdz ar to eiropiešiem šīs atļaujas vairs nešķiet kas iekārojams, bet citādi ir ar trešo valstu pilsoņiem, kam tās palīdz iegūt Šengenas vīzu. Daži no šiem projektu izstrādātājiem, iespējams, ir pat iepriekš mēģinājuši bremsēt Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā, bet tagad grib augļus un gūt papildu peļņu.

Ja valdība šo jautājumu tomēr virzīs uz priekšu, vai jūs aprāt sabiedrības noskaņojums būs vienaldzīgs vai - gluži otrādi - labvēlīgs šādai politikai? Protestus mēs neredzam.

Protestu nav ne par šo, ne par citiem jautājumiem. Daļa iedzīvotāju ir pret, daļa šādu domu atbalsta, it sevišķi tie, kas no tā pelna - piemēram, kāds mēbeļu bizness. Lai gan stipri šaubos, ka Krievijas pircēji masveidā iegādātos Latvijas amatnieku mēbeles; tas visdrīzāk būtu nišas produkts, spriežot pēc tā, kas dominē reklāmās žurnālos. Visvairāk uztrauc iespēja, ka Šengenas vīzu kārotāji varētu iegādāties arī mazus dzīvokļus par 60 000 eiro; tas nozīmē, ka jebkuram jaunam Latvijas cilvēkam, kurš vēlas atsperties un, iespējams, iegūt pirmo mājokli - visticamāk

ne jau Vecrīgā -, nāksies sastapties ar pieejamu dzīvokļu cenu paaugstināšanos. Ja šo imigrācijas likumu tiešām grozīs tā, kā to vēlas lobīti, radīsies ģeopolitiska riska precedents. Tādā gadījumā varēs secināt, ka par samērā nelielu lobija budžetu, kas ir, kā runā, 350 000 eiro, var nopirkt politisku lēmumu. Un, kas zina, varbūt par tādu pašu summu kāds, kam tas būs svarīgi, varēs nopirkt lēmumu par tautas vēlēto prezidentu, piemēram.

Ideja par tautas vēlēto prezidentu pagaidām ir palikusi otrā plānā, taču par atklātām prezidenta vēlēšanām Saeimā diskusijas ir diezgan karstas. Kāds ir jūsu redzējums?

Man pašam ir divējādas sajūtas. Zinu, ka mana partija ir vairākkārt mēģinājusi šo ideju virzīt. Varbūt tieši brīdī pirms vēlēšanām būtu labi, ja cilvēki zinātu, kas par ko ir balsojis, bet normālā demokrātijā amatpersonu balsojumi vairums gadījumos, jāatzīst, tomēr notiek aizklāti. Arī Eiropas Parlamentā šādos jautājumos notiek aizklāts balsojums. Var teikt, ka iebalso to, par ko ir panākta vienošanās, taču interesanti, ka aizklāta balsojuma gadījumā šeit, Eiropas Parlamentā kandidāti parasti saņem krietni

mazāku balsu skaitu, nekā tad, ja balsojums būtu atklāts. Cik attīstīta ir mūsu demokrācija? Vai mēs līdzīgi kā šveicieši referendumā nobalsotu pret minimālās algas pacelšanu? Arī čehi, izmainot konstitūciju, pēc ievērojamā Vāclava Klausatiešas vēlēšanās ievēlēja tādu prezidentu, kas mēdz publiski iedzert un teikt, ka Putins visu dara pareizi. Citiem vārdiem sakot, vēlēšanu formas maiņa negarantēs Latvijas prezidenta kvalitāti. Tā, piemēram, atklātu vēlēšanu gadījumā 1999. gadā (par to dienu būtu vērts uzrakstīt grāmatu) mēs nekad nebūtu ievēlējuši Vairu Viķi Freibergu. Drīzāk par prezidentu būtu kļuvis Raimonds Pauls.

Noslēgumā gribētu vaicāt, vai jums, Ziles kungs, vairāk kā desmit gadus strādājot Briselē, vēl ir padomā kāda Beļģijas „kabatiņa”, ko gribētos apciemot?

Protams. Mūsu, Eiropas Parlamenta deputātu ikdiena apzināti veidota tā, lai nepazaudētu saikni ar dzimteni, un tas ir pareizi. Bet tas nozīmē, ka bieži nākas ceļot un Briselē es vēl joprojām vairāk pārzinu dienviņu pusi: Ixelles, Saint-Gilles, kur ir ģeju dzīvokli, mazāk zinu ziemeļus. Es lielākoties šeit atrodos darbā.

Vai 21.gadsimta cilvēkam var būt noderīga kristīgā baznīca?

Voldemārs Lauciņš
teologs

Visiem esot Lieldienu gaidās, autors piedāvā savas pārdomas par kristietību mūsdienu cilvēkam.

Daļai lasītāju nosaukumā liktais jautājums šķitīs viegli un ātri atbildams ar jā vai nē. Mēs taču esam parādūši tā darīt – ar acīm pārskriet vien preses vai interneta ziņu lapu rakstu nosaukumiem un, neiedziļinoties jautājuma būtībā, formulēt savu nostāju. Tomēr, vai šoreiz tā darot, mēs neapzogam pašī sevi?

Manuprāt, šis jautājums risina 21.gs. cilvēka, arī manas, būtības pašas dziļākās un slēptākās vēlmes un bailes. Tāpēc atbilde uz to nav nepieciešama kādam citam, bet vienīgi man pašam sev. Turklāt, ja ir runa par atbildi sev, vai nav īstā vieta tikai pārdomātiem argumentiem?

Pats savu nostāju risinu ar diviem, savstarpēji saistītiem apakšjautājumiem. Pirmkārt, kāpēc jautājums par kristietību šodien man ir aktuāls? Otrkārt, vai kristīgā baznīca ar tās pamatavotu Biblii nav neglābjami novecojusi un vai tā var dot mūsdienu cilvēkiem saistošas atbildes, viņus uzrunāt?

Šo pārdomu lielākais izaicinājums ir īsi un konspektīvi apskatīt citkārt biezās grāmatās un garos lekciju ciklos iekļautus jautājumus. To nevar panākt visos aspektos, jo vairāki jautājumi prasa dziļāku ieskatīšanos.

1. TĀTAD, KĀPĒC NOSAUKUMĀ LIKTAIS JAUTĀJUMS IR AKTUĀLS?

Šķietami tūlītēja un negatīva atbilde uz šo jautājumu ir, ka mūsdienās ievērojami mazinājusies kristīgās baznīcas loma. Par to liecina ne vien patukšie dievnamu, bet arī vairākas sabiedrības izvēles, kurām daļa kristiešu un baznīcu vēl arvien iebilst.

Pirms turpināt, vēlētos atgādināt kādu šim apskatam būtisku, taču

bieži piemirstu vēsturisku patiesību. Kristietība Eiropai un arī mūs tautai nav svešķermenis, lai arī sabiedrība, īpaši postpadomju telpā (mēs tai skaitā), ir no tās atsvešinājusies. Šo mūsu sakņu un kristietības savstarpējo saikni rāda nevien dievnamu ēkas – mūsu vēsturisko pilsētu un ciemu pašsaprotama sastāvdaļa, bet arī draudžu un baznīcu pirmsākumos sakņotā mūsu izglītības sistēma, daudzu mums pašsaprotamu vērtību rašanās no kristīgās mācības un, visbeidzot, mūsu mākslas un kultūras klasika, kuru nevar saprast bez pamata zināšanām par kristietību. Vēsturiski raugoties, Latvija un visa Eiropa vēl 19./20. gs. mijā savā vairumā neapšaubīja šo kristīgo mantojumu.

Kristietība vairs nebauda sabiedrībā reiz ieņemto lomu vairāku iemeslu dēļ, no kuriem te varu pieminēt tikai nozīmīgākos. Mūsu, latviešu, gadījumā iespējams, ka mēs esam pārāk labi uzsūkuši nesenās okupācijas varas pretkristīgo un pretreligīgo pasaules skatījumu un tāpēc ticības lietās esam objektīvā spriestspējā vismaz daļēji ierobežoti. Tomēr šāda neizpratne par kristietības nozīmi ir tikai aisberga redzamā virsotne. Šādu neizpratnes un noraidījuma apkopojuma redzamo daļu nes vesela rinda dažādu mūsdienu cilvēku ietekmējušu pasaules skatījuma elementu, kuru summas iespaidā šodienas cilvēks vairs neapzinās tik daudz no tā, kas mūs ar un caur kristīgo baznīcu ir padarījis par tiem, kas mēs esam. Rezultātā mums tieši šis objektivitātes trūkums traucē saskatīt labumus, kurus kristietība spēja un arvien spēj piedāvāt.

Ja kristietība mums reiz tik daudz ir devusi un nozīmējusi, vai tiešām tā nav noderīga mums, arī turpinot mūsu attīstību un izaugsmi? Manuprāt, ir, bet argumentācijas pamatojums rodams jau atbildē uz otro jautājumu.

2. KRISTIETĪBA UN MŪSDIENU CILVĒKS

Kad vēlos runāt par kristietību, manuprāt, ir nepieciešams sākt ar Biblii, jo tā ir vienīgais avots, uz kuru vienā vai otrā veidā atsaucas visas baznīcas. Tāpēc, kad vēlos formulēt kristietības un mūsdienu ļaužu savstarpējās attiecības, man vissvarīgākais ir noskaidrot tieši Bībeles noderību šodienas cilvēkiem – man un mani laikabiedriem.

Mūsdienās Bībeles nodēriību atbilstoši maniem novērojumiem visbiežāk noraida ar tās it kā novecojušo skatījumu uz cilvēku un apgalvojumiem, ka kopš tās sarakstīšanas laika cilvēks ir progresējis. Tāpēc, ievērojot šādu uzskatu, no kristietības un Bībeles šodien var būt noderīgas tikai nedaudzas lietas vai arī kādas pārinterpretētas nostādes.

Šādi uzskati pauž taisnību tikai par to, ka starp Bībeles grāmatu uzrakstīšanas laiku (apmēram 15.gs pirms Kristus dzimšanas līdz 1.gs. beigās pēc Kristus dzimšanas) un mūsdienām ir mainījušās trīs nozīmīgas dzīves sfēras. Pirmkārt, ir mainījusies sabiedrības pamatnodarbošanās. Bībeles sarakstīšanas laikā absolūti lielākā daļa cilvēku dzīvoja laukos un bija saistīti ar lauksaimniecību. Pilsetās dzīvoja niecīgs iedzīvotāju skaits, un arī daudzi no tiem cilvēkiem nereti bija saistīti ar lauksaimniecību. Mūsdienās mūsu kultūrā tā vairs nav, tikai neliels iedzīvotāju skaits ir tieši saistīts ar laukiem un lauksaimniecību. Otrkārt, ir kardināli mainījusies cilvēka mobilitāte un informācijas aprites tempi. Tolaik ceļošana un informācijas apmaiņa prasīja ievērojamu laiku un tikai reti cilvēki bija atstājuši savas dzimtas apdzīvotās vietas tiešu tuvumu. Pat klejotāji nomadi ceļoja salīdzinoši ierobežotā teritorijā. Ja divi ģimenes locekļi devās meklēt laimi katrs savā virzienā, iespējams, pat pie vislabākās vēlmes viņi viens par otru vairs nekad neko neuzzināja. Pie šī varētu pieskaitīt arī zinātnes lomu mūsdienu pasaulē, bet šoreiz par to šeit sīkāk rakstīt nav vietas. Visbeidzot ir mainījies dominējošais sabiedrības uzbūves modelis. Mūsdienās demokrātiska sabiedrības iekārta ir norma, tolaik pastāvēja neierobežotas monarhijas un dažādas formas tirānijas. Šķiet, visu vēl problemātiskāku padara tolaik pastāvošā verdzība, jo pat nelielās grieķu demokrātijās „salas” pārstāvēja vergturu demokrātiju.

Ja minētās trīs sfēras ir Bībeles sarakstītās vēsts pamats (vai arī to ievērojami ietekmē), nevis ir tikai laikmeta nosacīts valodas lietojuma un izteiksmes stils, tad Bībele un kristietība kā biblišķās atklāsmes pārstāve ir novecojusi un var būt vienīgi kā vēstures liecība. Tāpēc svarīgi ir atbildēt uz jautājumiem par Bībeles vēsts kodolu un to, kāda ir šī kodola saikne ar cilvēka dzīves kontekstu.

3. BĪBELES VĒSTS KODOLS, LIETOJOT MŪSDIENU TERMINOLOĢIJU – MESIDŽS (MESSAGE)

Lai arī šeit jautājumam par Bībeles vēsts kodolu vēlos un varu pievērsties tikai virspusēji, vienā

teikumā atbildēt uz to nav iespējams, jo atbilde prasa izskaidrojumus uz vairākām šķietami mazāk svarīgām niansēm.

Pirms pievērsties jautājumam par Bībeles vēsts kodolu (centrālo vēsti), ir jāprecizē atbildi neizbēgami ietekmējošo pieeju Bībelei. Šāds uzdevums nav viegls, paturot prātā ievērojamo Bībeles materiālu – 66 pierakstītāju spalvai piederīgas, atšķirīga garuma un dažādos laikos tapušās daļas/grāmatas. Starp citu, pieeju atšķirība Vecās un Jaunās Derības Rakstiem bijusi gana atšķirīga jau kopš sarakstīta Bībeles pirmā – 1 Mozus grāmata. Allaž individuāli cilvēki un grupas kādu konkrētu Bībeles grāmatu izcēlušī un citu nodevuši aizmirstībai, vai pat centušies izņemt no Bībeles. Atceroties daudzās un dažādās Bībeles satura izmaiņšānas vēlmes, ir patiesi jābrīnās par nenozīmīgām izmaiņām Bībeles kanonā (kopumā). Izņemot salīdzinoši nelielas domstarpības par vairāku Vecās Derības (apokrīfu/deiterokanonisko) grāmatu piederību Bībeles kopumam, mūsdienās standarta izdevums satur tieši tās pašas Bībeles grāmatas, kuras baznīcēna rīcībā bija jau apmēram 1800 gadus atpakaļ, vai, attiecībā uz Veco Derību, jau vismaz 2000 gadus senā pagātnē.

Respektējot Bībeles kanona fenomenu, šeit atbildi par Bībeles centrālo vēsti meklēšu visā tās kopumā. Sākotnēji uzdevums varētu šķīst pārlieku grūts. Tomēr, tuvāk papētēt, atrodo, ka Bībeles uzbūve nav nemaz tik sarežģīta. Bībeles iepazīšanu atvieglo tās lieneārais vēstures skatījums, t.i., tā sāk ar visa esoša tapšanas brīdi un sniedz visa esošā gaidāmo noslēgumu. Pēc gaužām īsa ievada par visa radīšanu (1. Mozus grāmatas pirmās divas nodaļas), Bībele raksturo pasaules un cilvēces galveno problēmu un grāmatu pēc grāmatas konsekventi rāda uz tās risinājumu. Turklāt, visas Bībelē iekļautās daļas, korelē ar šo lineāro skatījumu. Vairākas Bībeles grāmatas varētu dot iesmeltu nelielam samulsumam, tomēr tās nekādā ziņā nopietni nekonfliktē ar šo centrāli.

Atbilstoši šādai pieejai, Bībeles centrālā interese ir par cilvēku un cilvēci, kas kritusi grēkā, ir Dieva nosodīta un saņēmusi apsolījumu par Dieva žēlastību (1. Mozus grāmata 3.nodaļa). Es apzinos, ka šīnī nelielajā rindkopā ir vārdi un izpratnes, kuras ar kristīgo mācību tuvāk nepazīstamiem cilvēkiem var būt svešāki. Tāpēc šeit atkal prasīt prasās neliels skaidrojums.

Bībeles stāstījumā Dievs visu rada. Savukārt viss esošais ir radība, kurā cilvēks ir īpašs Dieva radījums. Cilvēkus – sievieti un vīrieti – Dievs veido un viņos iepūš Dieva dāvu,

jeb Garu, kamēr visu pārējo Viņš rada ar vārdu. Mūsdienu sabiedrības uzskatu kontekstā jāprecizē, ka 1. Mozus grāmatas teksts nerunā par kāda dzimuma pārākumu. Tie abi – sievieti un vīrieti – ir vienlīdz nozīmīgi cilvēki ar atšķirīgu cilvēcisko būtību. Te biblišķais teksts vienlīdzību dažādībā uzsver ar cilvēku kā sievišķu un vīrišķu, nevis kā sievieti un vīrieti. Līdz ar to cilvēks ir radīts pēc „Dieva tēla, Dieva līdzības” (1.Mozus 1.nodaļa 26.pants), kamēr viss pārējais ir radīts pēc „sava veida” (21., 24. un 25.panti). Daži te saskata koloniālu un paverdzinošu domāšanu attiecībā pret pārējo radību. Tomēr cilvēka īpašā lomu Dieva radības vidū nav tikai privilēģija. Gluži pretēji, tā ir ar nenoskīramu atbildību – Dievam līdzvērtīgu rūpju pilnu valdīšanu pār radību. Par Dieva valdīšanas būtību nedaudz vēlāk.

Tātad, Bībele Dieva radītās pasaules centrā liek cilvēkus, sākotnēji bez kādas miesiskas vai garīgas nepilnības. Viņi krita grēkā (slavenā grēkā krišana!), tādējādi iekūloties savā lielākajā problēmā. Kā katrs likumpārkāpums, arī grēkā krišana saņēma sodu. Tūdaļ gan jāpiebilst, ka grēkā krišanas sods saturēja arī kādu svarīgu, iespējams – vissvarīgāko, niansi. Tūlīt pie sda Dievs apsolīja cilvēkam atbrīvojumu. Brīdī, kad Dievs pasludināja sodu grēkā krišanas iniciātoram – velnam čūska ādā – Viņš arī pasludināja grēka izraisīto rezultātu galīgu atrisinājumu, t.i., cilvēka atbrīvojumu no grēka un tā sekām (1. Mozus 3.nodaļa 15.pants). Tieši Dieva radības kroņa (nu jau grēcīgā cilvēka) lielākās problēmas atrisinājums ir Vecās un Jaunās Derības (Bībeles) kodols un centrālā vēsts. Tas šo vēsti padara ļoti personisku katram cilvēkam, jo šī vēsts paredzēta katram. Dievs savā valdīšanas būtībā mīl radību, vispirms – grēcinieku, un nav pasīvs malā stāvētājs. Tāpēc Viņš vēlas palīdzēt grēcīgajiem cilvēkiem. Aizsteidzoties notikumiem priekšā, jāpiebilst, ka grēcinieki saviem spēkiem nevar patiesi atbrīvoties no grēka un tā sekām, tāpēc Dievs nāk talkā un dāvā savu žēlastību.

Cilvēka centrālās problēmas un tās atrisinājuma praktiskā ikdienas izpaušme, biblišķā skatījumā, ir pakļautība grēka varai un tās izraisītām nepatīkamām sekām – dažādas fiziskas un garīgas grūtības un, beigu beigās, grēka galējais rezultāts – nāve. Pie tam nāve cilvēku sāpina vismaz divējādi: pirmkārt, cilvēks daudzkārt piedzīvo savu draugu un tuvinieku aiziešanu, otrkārt, fiziskai nāvei ir pakļauts pats cilvēks. Savukārt, Dieva apsolījums grēciniekam ir grēka iedarbības mazināšana un, savā pilnīgā konsekvencē, grēka un tā seko pārvarēšana, kā arī ideāla dzīve kopā ar Radītāju – Dievu.

4. BĪBELES VĒSTS UN CILVĒKA DZĪVE BĪBELES SARAĶSTĪŠANAS LAIKĀ UN TAGAD

Tad, kad iepriekšējā apskatā esmu noformulējis Bībeles centrālo vēsti, man jātiek skaidrībā par Bībeles sarakstīšanas laika fona ietekmi uz Bībeles centrālo vēsti, un tā saistību ar mūsdienu kontekstu.

Cik ļoti Bībeles sarakstīšanas laika fons nosaka Bībeles centrālo vēsti – cilvēka grēcību un Dieva piedāvāto atrisinājumu? Vai verdzības iekārta, nodarbinātība ar lauksaimniecību, telpiska un informācijas kustības ierobežotība būtiski ir saistīta ar biblišķās vēsts kodolu? Manuprāt, ja iepriekš minētās senā cilvēka dzīves ārējās lietas ir Bībeles centrālās vēsts integrāla sastāvdaļa, tas nevarētu būt grūti pamanāms.

Lasot Veco un Jauno Derību stāstījuma ļoti bieži redzama šī konteksta atspoguļojums. Proti, sākot jau ar pirmajām Bībeles grāmatām, kad lasītāji saskaras ar kādu praksi vai izpratnēm, tās neizbēgami ir sava laika, kultūras un domāšanas veida iespaidotas. Manuprāt, labākais šīs domāšanas veida liecinieks un piemērs ir apraksts, kādu Vecās Derības trešā Mozus grāmata sniedz par Israēla un Dieva tikšanās mājokli – Saiešanās telti. Protams, tas ir veidots ar tam brīdim pieejamiem materiāliem – dzīvnieku ādas un koka karkasu, kā arī iekārtots ar tā laika kultūras, mākslas un amatniecības ražojumiem – dažādiem metāla, daudz cēlmetāla, īpaši – zelta rīkiem, traukiem un priekšmetiem.

Bet kā ir ar Bībeles centrālo vēsti? Vai Bībeles centrālo vēsti, tās kodolu formē un nosaka šis konteksts? Ja tā būtu, tad, manuprāt, būtu jāpastāv kādai nesaraujamai būtiskai saiknei starp Bībeles sarakstīšanas laiku un tās centrālo vēsti. Piemēram, tad būtu jābūt tā, ka grēkā krišana būtu jābūt saiknē ar lauksaimniecību, verdzības iekārta, vai pārvietošanos un saziņu. Tomēr grēkā krišana ir ienākusi cilvēces vēsturē caur ēšanu. Ēšana ir gaužām vienkārša cilvēka pastāvēšanas vajadzība – barības vielu uzņemšanai, bez kuras neiztika cilvēks toreiz un neiztiekt arī tagad. Mūsdienās ir tehnoloģijas, ar kuru palīdzību cilvēks bez praktiskas barības ievadīšanas pa muti vēderā var saņemt dzīvības uzturēšanai nepieciešamo. Tomēr, vai tas pēc būtības ir kaut kas atšķirīgs? Manuprāt, modernās tehnoloģijas šajā ziņā nevis kaut ko maina pēc būtības, bet jau esošajā cilvēka dzīves „sistēmā” vienu barības uzņemšanas veidu var aizstāt ar citu. Pēc šāda novērojuma, es atļaušos secināt, ka grēkā krišanas stāsts pārsniedz sava sarakstīšanas laika robežas un skar arī mūsdienas. Citiem vārdiem,

bīliskajā skatījumā, grēks ir ienācis pasaulē veidā, kā tas varētu ienākt arī šodien, tāpēc grēkā krišanas veids nav pakļauts kādiem laikmeta nosacītiem ārējiem apstākļiem, bet vistiešākajā veidā skāra ļaudis toreiz un skar arī tagad.

Ja grēkā krišana nav saistīta pēc būtības ar sava aprakstīšanas laika ārējiem faktoriem, kā ir ar Bībeles piedāvāto atbrīvošanu – pestīšanu – no grēka? Vai tā ir kaut kā neizbēgami saistīta ar sarakstīšanas laikmeta apstākļiem – sava laika civilizāciju, verdzību, utt.?

Grēka rezultātā cilvēks ir nosodīts. Ja Dievs arvien ir svēts, tad cilvēks ir grēcīgs, t.i., nepilnīgs. Kā tāds, cilvēks var atjaunot savu pirmgrēkā krišanas stāvokli (svētumu), ja spēj izpildīt svētumam nepieciešamos

kritērijus. Tādam nolūkam Dievs ir devis baušļus. Baušļu analīze prasītu vēl vienu garāku apskatu, kuru šeit nevaru atļauties, tāpēc par savu vērtējuma standarta atskaites punktu izvēlēšos pazīstamākos desmit baušļus – dekalogu. Šie desmit baušļi sakārto gan Dieva un cilvēka (ticēt tikai uz Trīsvienīgo Dievu, godāt Dieva personvārdu un veltīt Dievam laiku), gan arī cilvēku savstarpējās attiecības (cienīt vecākus, neslepkavot, nepārkāpt laulību, nezagt, neizmantot viltu un neiekārot svešu mantu vai labumu). Vai kāds var šos baušļus piepildīt? Ja cilvēks vēl var atturēt savu roku vai muti no ļauna darīšanas vai runāšanas, tad atturēties no iekārošanas, skaudības, vai ļauna prieka par citu neveiksmēm nav iespējama. Pat vislabākajiem

cilvēkiem reizēm „paslīd kāja”. Tā uzskata Bībeles un tāpēc piedāvā citu veidu kā sakārtot cilvēka grēka problēmu. Tam ir vajadzīga palāvība (tīcība) uz Dieva žēlastību Kristus Dievcilvēka personā un darbā. Lieta, kura atkal nav saistīta ar dzīves veidu, sabiedrības iekārto vai pārvietošanās ātrumu. Te ir prasība un piedāvājums, kuras sniedz pasāri laikiem un citāda veida ārējiem ierobežojumiem.

Ilustrācijai, kas tad nodarbināja Bībelē aprakstītos cilvēkus? Viņus skāra tuvo un mīlo zaudējuma sāpes, vajadzība pēc palīdzības cilvēkam atrast vietu dzīvē un uzmundrinājuma noskumušajiem, bailīgo iedrošināšana. Tāpat Bībele rāda uz labiem un sliktiem piemēriem sava stāstījuma gaitā. Vai tiešām tie pārbaudījumi un

grūtības, kurus risina Bībele savā „novecojušajā” stāstījumā nekādi nesaskan ar mūsdienu cilvēku raizēm un sāpēm? Tieši šajos grūtību un ciešanu pilnajos Bībeles aprakstos, parādās Dieva valdīšanas būtība pār radību – pašizliedzīga radības, īpaši cilvēka, mīlestība. Cilvēks, kas ir novērsies no Dieva un kā Dieva nepaklausīgs bērns nevar būt Dieva taisnīgā svētuma tuvumā, tomēr ir arvien lielākās Dieva mīlestības epicentrā.

Patiesībā, te vajadzētu sākties aprakstam, par to, kas tieši mūsdienu cilvēkam varētu būt visnoderīgākais kristīgajā mācībā, jo Bībele stāsta par Dievu, kurš ir gatavs un iesaistās, kurš ir patiesības vēsti mīlošs, bet vēl vairāk mīlošs pret cilvēkiem nelaimē, izmisumā un zaudējumos. Tomēr; šai reizei ir tāds sausāks temats, tāpēc

Eiropas skolas audzēkņi prasa “tiesības zināt”

Laura Marenco, no angļu valodas tulkoja Mārtiņš Zelmenis

Ne jau ik dienas Oskara balvas laureāts, dokumentālās filmas Vudstoka (Woodstock) režisors Maikls Vedlijs (Michael Wadleigh) pie tavas mājas atstāj savu minibusu. Kas gan būtu varējis iedomāties, ka, ielūdzot Vedliju pie sevis, Metju Paijs (Matthew Pye), Voluves Eiropas skolas filozofijas skolotājs, sāk notikumu virteni, kas savedīs vienkopus skolēnus no visas Eiropas? Viņi cenšas panākt, lai viņus uzklāstītu. Un viņi grib, lai atklātībā zināmus darītu dažus bargus, zinātnes pētījumus atklātus faktus par klimata pārmaiņām, kuri vēl nav zināmi plašai sabiedrībai.

Pēdējos gadus Maikls Vedlijs ir veltījis samilzušām apkārtējās vides krīzēm, piemēram, resursu noplicināšanai, klimata pārmaiņām un pārāpdzīvotībai, kā ar klimata pārmaiņām saistītu jautājumu risināšanai izveidotās valdību kolēģijas (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) goda priekšsēdētājs. Pēc tam, kad Vedlijs 2014. gada septembrī bija ticis ar šo Eiropas skolas audzēkņu grupu, viņš piedāvāja jauniešiem

iespēju palīdzēt risināt sasāpējušo problēmu – informēt plašu sabiedrību par zinātnes faktiem, ko politiķi aktīvi ignorē. Vienaļga, vai tie būtu no Zaļo partijas ievēlēti Eiropas Parlamenta locekļi, vai pat tādi nevalstisko organizāciju kā Oxfam un Greenpeace dalībnieki – tos zinātniekus, ko pārstāv Maikls Vedlijs, viņi izliekas nemanām. Valda uzskats, ka viņu atklātie netīkamie zinātnes fakti cilvēkiem dodot “pārāk pilnīgu priekšstatu par dzīves īstenību”.

Skolēni jutās šokēti, uzzinot, ka organizācijas un politiķi negrib konfrontēt rietumu pasauli ar tās nodarījumiem, kas veicina klimata pārmaiņas un resursu noplicināšanu: Ziemeļamerika, Eiropa un Austrālija ir atbildīgas par 76.8% no visas pasaules CO2 izmešiem. Ja to patur prātā, mums vis nevajadzētu ziedot naudu labdarības organizācijām, lai mēģinātu atpirkties un izlikties, ka mūsu sirdsapziņa ir tīra, bet gan radikāli jāmaina dzīve un domāšana. Mums, rietumu pasaulei, ir jāatzīst, ka mēs esam vainojami masveidīgā resursu noplicināšanā un klimata izjaukšanā, un tas visnopietnāk skar to cilvēces daļu, kas ir visnabadzīgākā. Maikls Vedlijs teiktu, ja rietumu pasaule nenokārtos rēķinus par šiem sausajiem zinātnes faktiem, “tad, vecīt, mēs izcepsimies.”

Klimata jautājumiem veltītais samits, kas notika 2014. gada septembra beigās, par mērķi bija

☐ Pieci Eiropas skolas audzēkņi tīkās ar IPCC priekšsēdētāja vietnieku Žanu Paskālu van Ipersele (JP Ypersele).

izvirzījis ierobežot (atmosfēras) temperatūras celšanos līdz 2°C, krietni samazinot oglekļa dioksīda izmešu apjomu. Samits bija politisks farss no tāda viedokļa, ka neviens politiķis neatsaucās uz Ban Ki Mūna ievadvārdos ietvarto aicinājumu pēc skaidra skatījuma, kas sakņotos tiklab vietējās kā daudzvalstu darbībās, lai panāktu, ka pasaules temperatūra celtos mazāk nekā par diviem Celsija grādiem. Politiķi labāk atstāj savu elektorātu nežinā nekā iepazīstina viņus ar nepatīkamu patiesību. Tas, ka pasaule neievēros robežlielumu – 2°C – neizbēgami un jūtami samazinās planktona daudzumu okeānos pārskābināšanās dēļ, plašu polāro ledāju kušanu un postīgu

kūstošajā “mūžīgajā sasalumā” iekonservēta metāna daudzuma izdalīšanos.

Lai gan cilvēki uzskata, ka klimata pārmaiņas nozīmējot tikai tādas nepatīkamas lietas kā viesuļvētras un plūdus, ja mēs pārsniegšot robežlielumu 2°C, patiesībā mēs planētu novedīsim līdz katastrofālam sistēmiskam sabrukumam. Klimata pārmaiņas nav problēma, ko var risināt ar biežāku iedeguma krēma slāni.

Ievērojamākie Nobela balvas ieguvēji zinātnieki mūs aicina apzināties informāciju, ko negodīgā kārtā nedara zināmu plašai sabiedrībai: to, ka mums līdz 2035. gadam ir līdz nullei jāsamazina

par to visu tik ļoti labo kādu citu reizi.

Apkopojot izklāstītās nostādnēs, iegūstam atbildi uz jautājumu, vai sabiedriskā iekārta un lauksaimnieku dzīves veids neizbēgami savādāk ietekmē cilvēka dzīvi ar grēku un tā sekām? Ja tas būtu tā, tad pilsētnieku neskartu nekādas garīgas vai fiziskas mokas. Vai tā ir? Es šaubos. Manuprāt, Bībeles sarakstīšanas laika ārējais fons ir ietekmējis Bībeles valodu un izpratnes, bet nav ietekmējis tās kodolu un galveno vēsti. Pie tam, ja tā ir arvien palīdzīga lieta, kā tā var būt novecojusi palīdzība? Vai tad arī sengrieķu filozofa un matemātiķa Pitagora (6.gs. pirms Kristus dzimšanas) teorēma ir novecojusi?

Manuprāt, pēc tam, kad cilvēks ir noskaidrojis, kas ir Bībeles centrālā vēsts, cilvēks var sākt izvērtēt, cik

nozīmīga šī vēsts bija laikā, kad Bībele tika sarakstīta. Turklāt, tieši tad, kad cilvēks ir spējis saprast Bībeles vēsts nozīmi cilvēkam pirms vairāk kā divi tūkstoši gadiem, cilvēks var godprātīgi izvērtēt, vai Bībeles vēsts var būt nozīmīga arī šodienai.

5. KOPSAVILKUMS

Jautājums par kristietības un Bībeles aktualitāti šodienas cilvēkam – man un maniem laikabiedriem – ir grūti atbildams īsos vārdos, jo prasa ieskatīšanos senāk mūsu senčiem labi zināmās, bet šodien piemirstās lietās. Tāpat tas prasa godprātīgu atbildi pašiem sev, nevis formālu vai „raksta nosaukumu skanēšanai” sekojošu atbildi, jo runa taču ir par mani, nevis kādu grūti definējamu vidējo latvieti vai eiropieti.

Tā kā Bībelē apskatītās lietas, lai

arī formulētas sava laikmeta valodā un izpratnēs, pārsniedz to laiku, bet risina arvien aktuālas lietas, tad to noraidīšana vai pieņemšana daļēji nav īsti pamatotas. Ja cilvēks bija noskumis un Bībeles rāda kā palīdzēt noskumušajiem pirms vairākiem gadu tūkstošiem, tāda pamācība ir gaužām noderīga arī cilvēkam šodien. Arī praksē redzams, ka Bībeli daudz lasoši cilvēki, arvien atrod šodienai sev noderīgus padomus un palīdzību. Jo cilvēka patiesās problēmas tikai virspusēji ir saistītas ar konkrētu laiku un kontekstu, bet savādāzīlākajā būtības tās stāv pāri ikdienas kārtībai un dzīves ritumam.

Uzreiz gan ir jāmin vēl kāda diezgan plaši izplatīta kļūda, kad cilvēki sāk pielasīt no Bībeles sev tīkamās atbildes, savukārt subjektīvi (nav runa par objektīvām lietām,

bet šo divu nošķiršana ir cita raksta temats) netīkamākas lietas ignorē. Tas ir līdzīgi kā nespeciālista vēlme pašam izvēlēties vislabāko ārstniecības līdzekli. Visbiežāk šādas aktivitātes sagādā vienīgi nopietnas ciešanas.

Turklāt, tā kā Bībele var būt un ir noderīga katram individuam, tā var arī būt noderīga cilvēku sabiedrībai kopumā. Tā risina cilvēka dziļākās būtības problēmas – vēlmes un bailes, tāpēc tā var dziedinoši mainīt ne tikai viena cilvēka dzīvi, bet arī ietekmēt cilvēkus visapkārt.

Tāda ir mana atbilde uz jautājumu par Bībeli un mūsdienu cilvēku, jo, manuprāt, tā piedāvā atbildi arī mūsdienu lielāka mēroga grūtībām un izaicinājumiem. Tomēr par to vairāk kādā citā reizē.

mūsu oglekļa dioksīda izmešu apjomi. Risinājums ir tikai viens: mainīt mūsu enerģijas avotus no fosilas degvielas uz atjaunīgiem energoavotiem, un vispār jābeidz pārmērīgi tērēt ierobežotos resursus. Pretēji izplatītiem uzskatiem, pagaidām mūsu izmantotās atjaunīgās enerģijas apjomi pēdējos 25 gadus patiesībā ir sarukuši.

Eiropas skolas skolēni ir aktīvi izvērsuši kampaņu, lai panāktu, ka politiķi atklāti atzīst dažus neapstrīdamus zinātnes faktus. Viņi ir lobējuši tādus ietekmīgus cilvēkus kā Deividu Kameronu (David Cameron), Fransuā Olandu (François Hollande) un Angelu Merķeli (Angela Merkel), un dažkārt saņēmuši atbildes, bet nekad ne skaidru piekrišanu vai noraidījumu. Vienīgie reālie panākumi ir bijis dokuments, kurā ir apliecināta piekrišana to zinātnes datu patiesumam, par kuriem viņi

lūdz politiķus stāstīt cilvēkiem, un ko 2014. gadā ir parakstījis bijušais Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Baroso (Barroso), kad viņa amata laiks tuvojās beigām.

Ar klimata pārmaiņām saistītu jautājumu risināšanai izveidotās valdību kolēģijas (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC), priekšsēdētāja vietnieks Žans Paskāls van Ipersele (JP Ypersele) ir ticis ar skolēnu grupu, un 2015. gada martā viņiem ir paredzēts tikties ar pašreizējo Enerģijas un klimata stabilizācijas darbību komisāru Migelu Ariasu Kapeti (Miguel Arias Cañete). Skolēni cer, ka, informējot plašu sabiedrību par stāvokļa nopietnību, cilvēku sašutums ļaus politiķiem izvērst nopietnas darbības. Kamēr cilvēki nezina, ka ir jādabojas, neko nedarīs arī tādi, kas zina faktus, aiz bailēm satraukt cilvēkus.

Kā teikts ANO Klimata pārmaiņu pamatkonvencijas (United Nations Framework Convention for Climate Change UNFCCC) 2. pantā, par cilvēces mērķi ir jābūt “atmosfēras siltumnīcas efekta gāzu koncentrācijas stabilizācijai tādā apjomā, kas novērstu bīstamu antropogēnu ietekmēšanu klimata sistēmā”. Daudzi Nobela balvas ieguvēji zinātnieki ir vienisprātis, ja temperatūra celsies vairāk nekā par robežlielumu – 2°C – tiešām notiks bīstama antropogēna ietekmēšana klimata sistēmā, un, lai robežlielumu nepārsniegtu, līdz 2100. gadam cilvēcei oglekļa dioksīda izmešu apjoms ir jāierobežo mazāks par 245 gigatonnām. Skaitlis var šķist liels, bet, ja cilvēce turpinās tādos pašos daudzumos izvadīt atmosfērā oglekļa dioksīda gāzi, mēs savu 100 gadu kvotu būsīm iztērējuši līdz 2035. gadam. Ir jādarbojas tūlīt, ja gribam laikus pielāgot savus dzīves stilus.

Modelis, kas iezīmējis 20 iepriekšējās UNFCCC Pušu konferencēs (Conferences of the Parties COP) ir bijis – ignorēt UNFCCC nosprausto mērķi. Tā nu ir, ka 2015. gada COP21 Parīzē šķiet turpinām to pašu modeli, ignorēt gan mērķi, gan to, ka mēs tuvojamies temperatūras kāpumam par 5°C, nevis par 2°C. Ja tam ļaus notikt, tā būs cilvēces katastrofa.

Eiropas skolas skolēni prasa pārskatāmību, kad sākas laimes spēle ar viņu nākotni. 2°C ir problēma, briesmas, ietekmēšana lietu kārtībā, un to redz it visur. Risinājums, stabilizācija, briesmu novēršana ir ierobežot izmešu apjomu līdz 245 gigatonnām oglekļa dioksīda, bet to nekur nemana, faktiski to aktīvi slēpj no visiem. Eiropas skolu skolēni ir pārliecināti, ka Parīzē 2015. gadā UNFCCC mērķi var īstenot, liekot lietā skaidrību, pārskatāmību un izpratni.

Pasaule Lauciņbērnu acīm

Līna (8 g.v.):
"Ruta, tev ir bail no zirnekļiem?"

Ruta (4 g.v.):
"Jā. Bet, kad es izaugšu liela un
kļūšu par labo feju, tad vairs nebūs."

Ruta (4 g.v.) - mazstiprīga (par sevi),
daudzstiprīgs (par tēti).

Samiegojies Ernests (6 g.v.) glauda
tētīm galvu un paskaidro: "Es
mierinu Tavus matus ... [pēc maza
brīdīņa viņš piebilst] ... viņi tur ir
miljoniem un dara džudo".

Ruta pēc brokastīm: "Tēt, vari iedot
papīra salveti, lai es varu noslaucīt
muti?"

Tētis: "Varbūt labāk nomazgā muti
ar ūdeni?"

Ruta: "Es jau nomazgāju, ar mēli."

Ernests un Ruta ir vieni istabā, no
kuras atskan Rutas spiediensi.

Tētis uzdod jautājumu: "Kas tur

notiek?"

Ernests (steidzīgi):
"Nekas nenotiek."

Ruta (nesteidzīgi):
"Kaut kas notiek."

Beļģijā mirusi bijusī karaliene
Fabiola.

Notiek saruna par monarha
tapšanu, kas parasti notiek
mantojuma ceļā, bet reizēm - karali
aicina.

Ernests: "Ja mani aicinās, es
neatteikšos."

Līna: "Nu, tad, kad tev būs sieva,
bērni un darbs, tad tu diez vai vairs
gribēsi".

Koncertā Ernests samiegojies. Tētis
pieliecas viņam pie auss un klusi
saka: "Šo brīdi tu vari izmantot
pagulēšanai." Ernests tāpat čukstus
atbild: "Nevaru, pārāk liels troksnis."

Ruta: "Es vairs neesmu
maza, man vairs nav trīs
gadi. [Iepni] Es tagad
esmu liela, man ir četri
gadi."

Ernests vecākajai
māsai Līnai: „Kad tu
jau būsi veca, es vēl
būšu jauns.”

Ruta: „Mans
krusttēvs nekad
nenomirs, jo viņš ir
policists.”

Ernests: „Mana
krustmāte varētu
strādāt par
ugunsdzēsēju,
jo viņai ir
pareizi [krāsas
ziņā] mati.”

Paldies šī numura tapšanā:

Dacei Rubenei, Līgai Driķei, Ansim Mazajam, Robertam Zilem,
Gunai Zaķei-Baltajai, Ancei Gulbei, Kārlim Bumeisteram, Kristīnei Zlametei,
Ilzei Sīgulei-Buijtenweg, Maijai Liepiņai, Jānim Rungulim,
Voldemāram Lauciņam, Laurai Marencō, Mārtiņam Zelmenim,
Līnai Lauciņai, Rutai Lauciņai, Ernestam Lauciņam.

BELGIJAS LATVIEŠU
Ziņas

Avīze iznāk
fragmentāri, pdf formātā
lasāma LBB mājas lapā
www.latviesi.be

Oficiālā adrese: Rue du Commerce 122, B1000, Bruxelles
Pasta adrese: Av. des Arts 23, B1000, Bruxelles

Redaktors: A.Sauka (agnis.sauka@gmail.com)

Biedrības reģistrācijas NR 409.294.765
Bankas konts: ING Bank, 340-1825310-02
(BIC BBRUBEBB, IBAN BE32 3401 8253 1002)
Ch. de Waterloo 687, B1180, Uccle

